

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 165.

48de Møde.

Mandagen den 8de April.

(Forts.)

Heggelund: Ved Lovudkastet om Ophevelse af flere ældre Skatter og om Vederlag derfor er bemærket, at de bornholmske Kjøbstæders ældre Bidrag til Statsfor nødenhederne i Forhold til Landets øvrige Kjøbstæder har været som 1 til 3; men med Hensyn til at Stænderkatten er svaret lige af alle Kjøbstæder, og at altsaa Udgifterne for Rigsdagen vilde blive at udrede paa samme Maade, vilde disse forskellige Ansættelser lettest udjevnes ved i det Hele at ansætte Forholdet som 1 til 2. I denne Henseende giver jeg mig den Frihed for den ærede Forsamling at bemærke, at Bornholms Kjøbstæders Bidrag har været, som anført, ikke blot med Hensyn til de ordinaire Skatter efter Forordningen af 1ste October 1802 og 9de Juni 1813, men ogsaa med Hensyn til de i forrige Krigsperiode anordnede Extrapaabud, Indkomstskat og Ildstedskat efter Forordningen af 8de Februar 1810 og 6te Mai 1812, og den første Afvigelse fra denne Skattnorm fandt Sted ved Repartitionen af Udgifterne for Provindsstænderne, da alle Kjøbstæder ansattes lige i Forhold til Folkemængden, hvilken Regel ogsaa blev gjort gjældende ved Forordningen af 5te Juni 1848 om Krigsskatten, skjøndt der dengang ikke kunde komme til Anvendelse noget lignende Argument, som det, der bevirkede, at Stænderkatten fordeeltes lige. At der i Stænderforsamlingen 1848 ikke blev taget til Gjenmæle mod Krigsskattens lige Fordeling, ogsaa for Bornholms Kjøbstæders Vedkommende, kan forhaabentlig ikke drage til Følge for Fremtiden, da der ikke er passeret Noget, som kunde bevirke, at Dens Skattemoderation, hvortil den har særlig Adkomst, blev hævet. Da den foreslaaede Afgift er af Betydning for de bornholmske Kjøbstæ-

der, har jeg troet, at jeg ikke burde undlade at henlede Thingets Opmærksomhed paa det — som jeg troer — retfærdige Krav, Dens Indvaanere maae ansees at have til at Afgiften ifkun bliver opkrævet med det halve Beløb, som begrundet i den ældre Skattnorm i Dens særegne Beliggenhed og Kjøbstædernes Bestaffenhed. At fremsføre fuldgylldige Argumenter for at conservere en Rettighed, som ikke er knyttet til visse Betingelser, kan ikke ligefrem være fornødent, men jeg ønsker dog at anføre nogle Data og Oplysninger, der, som jeg haaber, vilde være tilstrækkelige til at vise, at Den bør beholde den Skattemoderation, som hidtil har været den tilstaaet. Det er saaledes i Almindelighed antaget, naar ikke særlige Omstændigheder foranledige Undtagelse, som i nærværende Sag ikke er Tilfældet, at Størrelsen af en Kjøbstads Dypand og dets Bestaffenhed er den sikreste Maalestof for dens Indtægtskilder og Næringsdrift, og i saa Henseende er vistnok Dens Kjøbstæder uheldigere stillede end de andre Provindsers Stæder. Medens Folketallet i samtlige Kjøbstæder i Danmark, Kjøbenhavn med Sjælland undtagne, i Forhold til Landdistricterne er som 1 til 7; er det paa Bornholm som 1 til 2. Som Følge deraf og at der paa Dens 10 Kvadratmill, hvoraf $\frac{1}{4}$ aldrig har været under Bloven, gives 7 Kjøbstæder, kunne deres Indtægtskilder ikke hidrøre fra Kjøbstadnæring, men have for en stor Deel af Jordbrug og Fiskeri. En af disse Kjøbstæder, Askirkeby, med en Befolkning af 5 à 600 Indvaanere, har en Omkreds, som neppe er ringere, end Kjøbenhavns, men er i Virkeligheden kun en ringe Landsby; thi naar undtages 3 smaae Handlende og ligesaa mange Bærtshuusholdere, leve de fleste Indvaanere af Algerbrug og det af meget smaae Lodder, saa at de maae regnes til Huusmandsclassen paa Landet. 3 andre Kjøbstæder, nemlig Hasle, Allinge og Sandvig, ere af lignende Bestaffenhed, men